

אוניברסיטת בר-אילן

המחלקה לכלכלה

תורת המחרים א' 11 – 09 – 07 – 05 – 03 – 01 – 213 – 66

שנה"ל תשע"ד, סמסטר א', מועד א' - 19.1.2014

פרופ' יוסף דויטש, פרופ' נאוה כהנא, פרופ' יואל גוטמן, פרופ' אברהם וייס, ד"ר גבריאלה גיר.

משך הבחינה: שתיים וחצי.

נספח: ציור 1

ועדת משמעת מזהירה

נבחן שיימצאו ברשותו חומרי עזר אסורים או ייתפס בהעתקה ייענש בחומרה עד כדי הרחקתו מהאוניברסיטה. אסור בתכלית האיסור להוציא את השאלון מחוץ לחדר הבחינה, להעתיקו, ולצלמו. נגד העובר על הוראה זו תוגש תלונה לוועדת משמעת. על פי הוראות הרקטור היציאה לשירותים אסורה. קיבלת שאלון, חובה עליך להיבחן להמתין חצי שעה. אסור לשוחח במהלך הבחינה. נא להישמע להוראות המשגיח/ה.

הנני מצהיר בזאת כי קראתי והבנתי את ההוראות הנ"ל וכי אין ברשותי כל חומר עזר האסור לשימוש.

חתימה:

ת"ז:

הנחיות:

לפניך 15 שאלות קוויז. יש לבחור את התשובה הנכונה ביותר ולסמן את בחירתך בספח המצ"ב. שאלה לה תרשמה שתי תשובות תפסל והתשובה עליה לא תובא במניין התשובות הנכונות. אין להשתמש בחומר עזר. מותר להשתמש במחשבון לצורך חישובים. מותר להשתמש בדפי המבחן ובמחברת טיוטה לביצוע חישובים. בשום מקרה דפים אלו לא יילקחו בחשבון בקביעת הציון. עם סיום המבחן עליך להחזיר את דפי המבחן ביחד עם דף התשובות ומחברת הטיוטה. **אם לא נאמר אחרת**, הנח בכל השאלות שעקומות האדישות גזירות וקמורות לראשית הצירים, שפתרון בעיית הצרכן הוא פתרון פנימי והכנסת הצרכן היא כספית.

ב ה צ ל ח ה !

שאלה מספר 1

התייחס לציור שבנספח.

צרכן צורך שני מוצרים בלבד X ו- Y . במצב המוצא בחר הצרכן לצרוך את הסל A שעל קו התקציב. מחירו של מוצר X ירד והצרכן עבר לצרוך את הסל D . איזו טענה מהטענות הבאות עקבית עם הציור שבנספח?

1. X הוא מוצר נחות, B הוא סל נבחר על קו התקציב המתקבל לאחר ניכוי לפי היקס ו- C הוא סל נבחר על קו התקציב המתקבל לאחר ניכוי לפי סלוצקי
2. X הוא מוצר נורמלי, B הוא סל נבחר על קו התקציב המתקבל לאחר ניכוי לפי היקס ו- C הוא סל נבחר על קו התקציב המתקבל לאחר ניכוי לפי סלוצקי
3. X הוא מוצר נורמלי, C הוא סל נבחר על קו התקציב המתקבל לאחר ניכוי לפי היקס ו- B הוא סל נבחר על קו התקציב המתקבל לאחר ניכוי לפי סלוצקי
4. יתכן ש- Y הוא מוצר נחות אך לא יתכן שהוא מוצר גיפן
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

קוד מבחן: 0 מספר תעודת זהות:

שאלה מספר 2

פונקציית התועלת של דן, הצורך שני מצרכים בלבד X ו- Y , היא: $U = XY$. לדן הכנסה של 200 ש"ח ומחירי שני המוצרים בשקלים הם: $P_X = 2$ ו- $P_Y = 1$. בעקבות הטלת קיצוב נדרש דן לשלם, בנוסף לתשלום הכספי שלעיל, תשלום בתלושים המסופקים על ידי הממשלה. הנח שבידי דן 400 תלושים ועליו לשלם על כל יחידת X בנוסף תלוש אחד ועל כל יחידת Y בנוסף 3 תלושים. במצב ההתחלתי הוטל איסור על קניה ומכירה של תלושים (איסור שנאכף). בשלב מאוחר יותר נוצר שוק שחור בו ניתן לקנות ולמכור תלושים במחיר קבוע של 1 ש"ח לתלוש. כתוצאה מהיווצרות השוק השחור עלתה תועלתו של דן ב:

1. 2500 יחידות תועלת
2. 625 יחידות תועלת
3. 1500 יחידות תועלת
4. 1750 יחידות תועלת
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

שאלה מספר 3

צרכן צורך שני מוצרים בלבד ומוציא שליש מהכנסתו על מוצר X . ידוע כי הן הגמישות הצולבת של מוצר X ביחס למחיר של מוצר Y והן הגמישות הצולבת של מוצר Y ביחס למחיר של מוצר X שווים ל-0.5. מכאן ניתן להסיק כי לגבי צרכן זה גמישות ההכנסה של מוצר Y היא:

1. 0.75
2. 1
3. 1.5
4. 0
5. -1

שאלה מספר 4

במשק חליפין קיימים שני צרכנים בלבד, ליאת ואריק. לליאת פונקציית תועלת $U_1 = X_1^\alpha Y_1^{1-\alpha}$, $0 < \alpha < 1$, ולאריק פונקציית תועלת $U_2 = X_2^\beta Y_2^{2-\beta}$, $0 < \beta < 2$. אם נבנה תיבת אדג'וורט כך שראשית הצירים של ליאת נמצאת בפינה השמאלית התחתונה, ושל אריק בפינה הימנית העליונה, נוכל להסיק כי בהכרח:

1. אם $\beta = 2\alpha$ אז קו החוזה הוא האלכסון הראשי בקופסא
2. אם $\beta < \alpha$ אז קו החוזה הוא מעל האלכסון הראשי בקופסא
3. אם $\beta > \alpha$ אז קו החוזה הוא מעל האלכסון הראשי בקופסא
4. אם $\beta = \alpha/2$ אז קו החוזה הוא האלכסון הראשי בקופסא
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 5

פרט צורך שני מוצרים בלבד, X ו- Y . בתקופה 1 מחירי שני המוצרים שווים ל-50 ש"ח והפרט צרך 5 יחידות ממוצר X ו-5 יחידות ממוצר Y . בתקופה 2 מחירו של מוצר X עלה ל-100 ש"ח והפרט צרך 3 יחידות ממוצר X ו-6 יחידות ממוצר Y . ידוע שטעמו של הפרט לא השתנה.

1. אם מחירו של מוצר Y בתקופה 2 שווה לפחות ל-200 ש"ח, ניתן להסיק שהפרט איננו רציונלי
2. אם מחירו של מוצר Y בתקופה 2 קטן מ-200 ש"ח, לא נוכל להסיק מה קרה לרווחת הצרכן
3. אם מחירו של מוצר Y בתקופה 2 קטן מ-200 ש"ח, נוכל להסיק שהפרט איננו רציונלי.
4. אם מחירו של מוצר Y בתקופה 2 שווה ל-100 ש"ח נוכל להסיק שהמוצר X הוא מוצר יחסי
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 6

נתון כי הכנסתו של צרכן לא השתנתה בין תקופה 1 לתקופה 2. אם מדד המחירים של לספייר שווה ל-1.2 הרי ש-

1. הצרכן אינו יכול לצרוך את הסל שצרך בתקופה 1 בתקופה 2
2. הצרכן אינו יכול לצרוך את הסל החדש בתקופה 1
3. הצרכן מעדיף לצרוך את הסל החדש על פני הסל הקודם
4. מצבו של הצרכן בהכרח הורע
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 7

רועי מחלק את זמנו (24 שעות) בין פנאי (R) לבין עבודה (L). הוא עובד במפעל ורשאי לבחור את מספר שעות העבודה שלו בצורה חופשית כאשר השכר נטו לשעה קבוע ושווה ל- W . לרועי פונקציית תועלת יומית מפנאי ומההוצאה על יתר המוצרים מטיפוס קוב-דאגלס, אין לו הכנסה שלא מעבודה והוא בוחר לעבוד $L_1 = 24 - R_1$ שעות. ידוע שאם בעל המפעל היה משלם לרועי שכר נטו לשעה השווה ל- $1.5W$ עבור שעות נוספות מעבר ל- L_1 היה רועי מחליט לעבוד $L_2 = 24 - R_2$ שעות. מכאן שאם בעל המפעל יעלה לרועי את שכרו נטו לשעה מ- W ל- $1.5W$ על כל שעת עבודה שלו (ולא רק על השעות הנוספות מעבר ל- L_1)

1. השפעת גורם התחלופה על מוצר פנאי לפי סלוצקי תהיה שווה ל- $R_2 - R_1$
2. אין מספיק נתונים כדי לחשב את השפעת גורם התחלופה וההכנסה לפי סלוצקי
3. השפעת גורם ההכנסה על מוצר פנאי לפי היקס תהיה קטנה יותר מאשר לפי סלוצקי
4. ניכוי ההכנסה לפי היקס קטן מ- $0.5WL_1$
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 8

צרכן צורך שני מצרכים בלבד X ו- Y . פונקציית התועלת של הצרכן היא: $U = X^{0.5} + Y^{0.5}$. נתון כי הכנסת הצרכן היא 120 ש"ח ומחיר מצרך Y הוא 2 ש"ח. מכאן שעקומת מחיר תצרוכת למצרך X (PCC_X) היא:

1. $(XY)^{0.5} + Y = 60$
2. אין מספיק נתונים כדי לחשבה
3. $X + 2Y - Y^2 = 120$
4. $(XY)^{0.5} + 2X = 100$
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 9

לפרט החי שתי תקופות, 1 ו-2, יש פונקציית תועלת: $U = \min(C_1, C_2)$ כאשר C_1 ו- C_2 הם ההוצאה של הפרט על צריכה בשתי התקופות. ההכנסות של הפרט בשתי התקופות, Y_1 ו- Y_2 , מקיימות את המשוואה $Y_2 = aY_1$ כאשר a הינו פרמטר חיובי. מחירי המוצרים קבועים. בעקבות עליה בשער הריבית.

1. אם $a < 1$ אזי חסכון הפרט ירד
2. אם $a = 1$ אזי חסכון הפרט ירד
3. C_1 יעלה, ללא קשר לערכו של a
4. אם $a < 1$ אזי מצבו של הפרט הורע
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 10

הכנסתו של צרכן הצורך שני מוצרים בלבד X ו- Y היא בכסף ובשני המוצרים. הצרכן יכול לקנות ולמכור את המוצרים במחירי השוק הקבועים והאחידים. ידוע שמחירי שני המוצרים ירדו אך הן הכנסתו הכספית והן הכנסתו במוצרים (הסל התחילי) של הצרכן לא השתנו.

1. אם מחירו של מוצר X ירד בשיעור גדול יותר מהירידה במחיר של מוצר Y , אז הכמות המקסימלית שיוכל הצרכן לצרוך ממוצר X בהכרח תגדל
2. יתכן שגם הכמות המקסימלית שיוכל הצרכן לצרוך ממוצר X וגם הכמות המקסימלית שיוכל לצרוך ממוצר Y תקטן
3. הצרכן בהכרח יוכל לצרוך את אותו סל שצרך לפני ירידת המחירים
4. אם מחירו של מוצר X ירד בשיעור קטן יותר מהירידה במחירו של מוצר Y , אז הכמות המקסימלית שיוכל הצרכן לצרוך ממוצר X בהכרח תקטן
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 11

צרכן צורך שני מוצרים X ו- Y . לרשות הצרכן הכנסה של 1,200 ש"ח, ומחירי המוצרים בשקלים הם: $P_X = 6$ ו- $P_Y = 1$. לצרכן מוצע לקנות כרטיס מועדון שיקנה לו הנחה של 3 שקלים על קניית כל יחידה ממוצר X (דהיינו, יוזיל את מחיר המוצר X ל-3 ש"ח) וכן הנחה של 0.5 שקלים על קניית כל יחידה ממוצר Y (דהיינו, יוזיל את מחיר המוצר Y ל-0.5 ש"ח). סכום הכסף המקסימאלי אותו הצרכן יסכים לשלם תמורת כרטיס המועדון הוא:

1. 600 ש"ח
2. גבוה מ 600 ש"ח
3. נמוך מ 600 ש"ח
4. לא ניתן לדעת מבלי לדעת מהי פונקציית התועלת של הצרכן
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 12

צרכן מחלק את זמנו (24 שעות) בין פנאי (R) לבין עבודה (L). פונקציית התועלת היומית של הפרט היא: $U = RY$, כאשר Y היא הוצאת הצרכן על יתר המוצרים ($P_Y = 1$). אין לצרכן הכנסות שלא מעבודה. שכר העבודה של הצרכן הוא 12 ש"ח ברוטו לשעה ושיעור מס ההכנסה הוא 25%. הממשלה החליטה להחליף את מס ההכנסה במס גולגולת כך שתקבוליה ממיסים מצרכן זה לא ישתנו. מכאן שתועלתו של הצרכן תגדל ב:

1. 27
2. 18
3. 12
4. 36
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 13

לצרכן החי שתי תקופות הכנסה שווה בכל תקופה. רמת המחירים במשק אינה משתנה בין התקופות. מכאן ש:

1. אם הצרכן מעדיף הווה ושער הריבית הוא חיובי אז יתכן שהצרכן יהיה לוה ($S < 0$)
2. אם הצרכן מעדיף עתיד ושער הריבית הוא אפס אז יתכן שהצרכן יהיה לוה ($S < 0$)
3. אם צריכת הצרכן זהה בשתי התקופות אז בהכרח אין לו העדפת זמן
4. אם הצרכן הוא ללא העדפת זמן ושער הריבית עולה מאפס לשער חיובי אזי לפי סלוצקי עושרו הריאלי של הצרכן עלה
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

קוד מבחן: 0 מספר תעודת זהות:

שאלה מספר 14

העדפותיו של צרכן מיוצגות על ידי פונקציית התועלת: $U = 2X + Y^2$, ומחירי המוצרים בשקלים הם: $P_X = 1$ ו- $P_Y = 8$. בתחום בו הכנסת הצרכן קטנה מ- 128 המוצר X הוא:

1. מוצר יחסי
2. יתכן שהוא מוצר נחות
3. מוצר ניטרלי
4. מוצר חיוני
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה מספר 15

כאשר מוטל מס קניה של 5 ש"ח על צריכת מוצר X , הצרכן קונה 100 יחידות מהמוצר. הממשלה מחליפה את מס הקניה במס גולגולת כך שתועלת הצרכן אינה משתנה כתוצאה מהחלפת המס. הכנסות הממשלה ממס הגולגולת יהיו:

1. גבוהות מ- 500 ש"ח והצרכן יגדיל את צריכת המוצר X
2. גבוהות מ- 500 ש"ח והצרכן יקטין את צריכת המוצר X
3. נמוכות מ- 500 ש"ח והצרכן יגדיל את צריכת המוצר X
4. נמוכות מ- 500 ש"ח והצרכן יקטין את צריכת המוצר X
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות